

На основу чланова 19. и 21. Статута Савета за штампу и чланова 15. и 16. Пословника о раду Комисије за жалбе, Комисија за жалбе Савета за штампу у саставу: Ивана Стјеља, Владо Мареш, Златко Чобовић, Стојан Марковић, Вера Дидановић, Драган Ђорђевић, Вукашин Обрадовић и Жељко Бодрожић, на седници одржаној 27.9.2018. године, једногласно доноси

ОДЛУКУ

Одбацује је жалба Београдског центра за људска права на коментаре испод текста “О покојнику све најлепше, али...” објављеног 18. августа 2018. године, на Фејсбук профилу дневног листа “Куир” због измењених околности.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Београдски центар за људска права поднео је жалбу Савету за штампу због коментара на Фејсбук профилу листа који су објављени испод вести о смрти Кофија Анана, бившег генералног секретара Уједињених нација. Део објављених коментара био је, како је наведено у жалби, увредљив, дискриминаторан у односу на особе друге расе, и њима се позивало на мржњу и насиље према њима. Подносилац жалбе је навео да је упозорио редакцију на ове коментаре, али да они ни након недељу дана нису уклоњени, због чега је поднета жалба Савету за штампу.

У одговору на жалбу адвокат Adria media групе Бранислав Глогоњац је оспорио надлежност Савета за штампу да одлучује о коментарима на Фејсбук профилу, јер, како је објаснио, по Закону о јавном информисању и медијима друштвене мреже нису медији, а Савет за штампу може да одлучује само о жалбама које се односе на садржаје медија. Он је навео и да администратори Фејсбук стране немају контролу над коментарима, јер се објављују у реалном времену директно на Фејсбук страници, да Фејсбук нема “блокаторе” увредљивих коментара, па се њихово објављивање не може спречити, али да је администратор, одмах по сазнању да су увредљиви, уклонио спорне коментаре. Адвокат је накнадно објаснио и да су за спорне коментаре сазнали када су добили жалбу од Савета за штампу.

Без обзира на то што је редакција уклонила коментаре, подносилац жалбе је сматрао да Комисија за жалбе треба да се изјасни о прекршају Кодекса, јер је редакција реаговала са великим закашњењем, тек на жалбу, а не на допис који им је упутио Београдски центар за људска права.

Комисија за жалбе није прихватила захтев адвоката “Курира” да жалбу одбаци јер не испуњава прописане услове. Истина је да друштвене мреже по закону нису медији, али је оно што се објављује на званичним Фејсбук странама медија медијски садржај, а Фејсбук, као сервис друштвене мреже, само је једна од платформи на којој, у овом случају, дневне новине пласирају свој садржај. Комисија за жалбе од почетка свог рада одлучује и о коментарима читалаца у онлајн медијима, а у априлу ове године је, одлучујући о сличном случају, утврдила и да је

надлежна да разматра жалбе и на коментаре на друштвеним мрежама. Смерницама за примену Кодекса новинара Србије, које је Савет донео крајем 2016. године, у преамбули је назначено да је документ примењив не само на онлајн доступне медије, него и на „друге форме изражавања на интернету, где се на различитим платформама пласирају уреднички обликовани садржаји“. Такође, у Одељку V (Новинарска пажња) Смерница наводи се да је “садржај објављен на онлајн каналима комуникације које медији користе у промоцији садржаја и информисању јавности сматрају се уређивачки обликованим садржајем. Комисија је из тога закључила да има основа да одлучује о повредама Кодекса новинара Србије коментарима читалаца на Фејсбук профилу, односно да постоји одговорност листа за садржај профила који користи за промоцију својих текстова.

Комисија је закључила и да су објављени коментари у супротности са одредбама Кодекса новинара Србије које забрањују дискриминацију, у овом случају, на расној основи. Чланови Комисије су, међутим, свесни тога да редакције не могу да раде претходну модерацију коментара на Фејсбуку те тако не могу бити ни одговорне што су објављени. Ипак, редакције су обавезне да такве коментаре уклоне одмах по сазнању да су увредљиви, дискриминаторни, да садрже говор мржње или да на било који начин нису у складу са етичким правилима професије. Комисија у овом случају не може да утврди да ли је администратор “Курира” то пропустио да уради одмах након што их је о томе обавестио Београдски центар за људска права, нити да ли је до њега то обавештење уопште стигло. Због тога верује да су коментари заиста уклоњени одмах по сазнању да су увредљиви, а да је то било онда када је у редакцију стигла жалба.

Чланови Комисије су такође оценили да је уклањањем спорних коментара редакција “признала” да су дискриминаторни и предузела једино што је могла. Тиме је, по мишљењу Комисије, постигнут циљ подносиоца жалбе да се коментари избришу, па нема разлога да се Комисија накнадно изјашњава о нечему чега више нема.

Београд, 27.9.2018.

Председавајућа
Ивана Стјеља